

ANULU 1881.

CARTEA V.

CARTILE SATEANULUI ROMANU. PENTRU TOTE TREBUINTIELE POPORULUI ROMANU.

Ese in fie-care luna câte una carte. Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu intregu e 1 fl. v. a., pentru Roman'a 3 franci — lei noi. Abonantii voru primi că premiu portretulu lui Avramu Jancu — platindu numai 30 cr. pentru cart'a de transportu si pacuetarea acelui'a.

Preotulu Romanu.

Diurnalu besericescu, scolasticu si literariu.

Ese in fie-care luna odata.

Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 4 fl. [10 franci — lei noi.] Abonantii voru primi că premiu portretele Metropolitilor romani Dr. Ioanu Vancea si Mironu Romanulu — platindu numai 50 cr. pentru cart'a de transportu si pacuetarea acelor'a.

Amiculu Familiei.

Diurnalu socialu, beletristicu si literariu.

Ese totu in a dou'a Domineca.

Pretiulu de pren. pre unu anu 5 fl. [13 franci — lei noi], $\frac{1}{2}$ anu 2 fl. 50 cr. (7 franci — lei noi.)

Abonantii voru primi că premiu portretulu distinsului filologu si istoricu Timoteiu Cipariu — platindu numai 30 cr. pentru cart'a de transportu si pacuetarea acelui'a.

Proprietariu, Editoru si Redactoru resp.:

Pop'a NICULAE F. NEGRUTIU.

Tote aceste 3 diurnale de-o data abonate costau pre anulu intregu numai 8 fl. v. a. pentru Roman'a si Strainatate — 25 franci — lei noi. Cei ce dorescu a capetă si tote 4 iconele de premiu voru avé de a plati inca 1 fl. [cei din Roman'a 3 franci — lei noi] in pretiulu cartei de transportu si a pacuetarei acelor'a.

A se adresá la Imprimari'a „Georgiu Lazaru“ in Gherl'a.

GHERL'A.

IMPRIMARI'A „GEORGIU LAZARU.“

1881.

CARTEA IV.

APRILIE

ANULU 1881.

CARTILE SATEANULUI ROMANU.

Descăpta-te Romane!

ROMANI'A s'a prochiamatu de REGATU!

BCU Cluj / Central City Library Cluj

Éta aici si Legea prin care se implinesce aceasta de-
rentia vechia si unanima a Romanilor.

Carol I.

Prin gratia lui Domnului si vointia nationala, Domnul
Romanilor.

La toti de facia si viitorii sanetate.

Corpurile Legiuitoré au adoptatu, si Noi sanctionamu ce
urméza:

LEGE.

Art. I. Romani'a iea titlulu de Regatu.

Domnulu ei, Carolu I. iea, pentru Sine si mostenitorii
Sei, titlulu de Rege alu Romaniei.

Art. II. Mostenitorulu Tronului va partea titlulu de prin-
cipe Regalu.

Acést'a lege s'a votatu de Adunarea deputatiloru, in siedinti'a s'a din 14 Martiu 1881, si s'a adoptatu cu unanimitate de 99 voturi.

Presiedinte, *C. A. Rossetti*

(L. S. A. D.) Secretariu, *C. Poroineanu*.

Acést'a lege s'a votatu de Senatu, in siedinti'a din 14 Martiu 1881, si s'a adoptatu cu unanimitate de 40 voturi.

Presiedinte, *Dimitrie Ghica*.

(L. S. S.) Secretariu, *D. Pisca*.

Promulgamu acést'a lege si ordonamu, cá ea se fia investita cu sigilulu Statului si publicata prin „Monitorulu Oficialu.”

Datu in Bucuresci, la 14 Martiu 1881.

(L. S. St.) *CAROLU*.

Presiedinte consiliului ministriloru si ministru de finançe
I. C. Bratianu.

Ministru afaceriloru straine *B. Boerescu*.

Ministru de interne *Al. Teriakiu*.

Ministru de resbelu generalu *G. Slaniceanu*.

Ministru agriculturei comerciului si alu lucrariloru publice Colonelu *N. Dabija*.

Ministru culteloru si alu inctructiunei pblice *B. Conta*.

Ministru justitiei *D. Giani*.

Traiésca Regatulu Romaniei!

Traiésca Regele Romaniei Carolu I.!

Traiésca Regin'a Elisabet'a!

Hor'a incoronarei.

Fóie verde busuiocu

Mi-a fostu dorulu cu nerocu,

Ce prin visu am totu zaritu

Éta astadi implenitu.

Urr'a! Urr'a! se traiésca

Români'a cea regésca!

Se traiésca, se 'nflorésca si se crésca măi,

Trageti hor'a, dragi flăcăi!

Fóie verde busuiocu
Mire mândru cu norocu,
Cununi multe ti s'aau datu
Naltia susu cea de regatu,
Urr'a! Urr'a! se traiésca
Susu corón'a cea regésca!
Se traiésca, se 'nflorésca si se crésca mài,
Trageti hor'a, dragi flacài!

Fóie verde busuiocu
Unde-i minte si norocu
Mergu-ti tóte dupa placu
De se mira lumea 'n veacu.
Urr'a! Urr'a! se traiésca
Români'a cea regésca!
Se traiésca, se 'nflorésca si se crésca mài,
Trageti hor'a, dragi flacài!

Fóie verde busuiocu
Tiér'a nóstra-i cu norocu,
Cà-ci nu strica cà la alti
Capulue sporulu celu de braçiu.
Urr'a! Urr'a! se traiésca
Susu corón'a românésca!
Se traiésca, se 'nflorésca si se crésca mài,
Trageti hor'a, dragi flacài.

Stanu Parjolu.

Proclamarea Romaniei de Regatu.

Bucuresci 14/26 Martiu 1881.

In siedinti'a de asta-di a Camerei d. generalu Lecca a interpelatu pe guvernul in privinti'a implinirei dorintiei si vointiei natiunii, necontenitul manifestate, de a asicurá cătu mai bine stabilitatea Statului rómanu, si prin urmare de a proclamá pe Domnitoru de Rege alu Romaniei. D. generalu Lecca depuse urmatórea propunere:

„In faç'i'a impregiurarilor esistinte si conformu vointiei staruitóre a natiunii necontenitul manifestate;

„Spre a 'ntari si mai multu stabilitatea si ordinea interióra si a se dá cu acést'a, inca o garantia, că monarchi'a

romana, fiindu in aceleasi conditiuni ca alte state ale Europei, va puté inspira si mai multa incredere;

„Adunarea deputatiloru, in virtutea dreptului de suveranitate ce are natiunea:

„Aclama pe Mari'a S'a Regala Domnulu Carolu I ca Rege alu Romaniei.“

D. P. P. Carp, luandu cuventulu, declară, că, proclamandu astadi regatulu, nu facem⁹ de cătu a da o garantia mai multu, că voim⁹ a corespunde menirei ce insasi Europ'a ne-a datu, de a fi in Oriinte inainte mergétorii civilisatiunii.

D, presiedinte alu consiliului disc: D-loru! Nu eu voiu contestá firm'a nu numai dorintia, si vointia a natiunii de a dà Domnului Romaniei unu titlu, care are o insemnatate mai positiva in ordinea de lucruri, ce astadi domnesce in tóta Europ'a. Déca eu, si cu totu ministeriulu, m'am impotrivit⁹ pén' acum la proclamarea regatului, déca v'am rugatu in totu-déuna s'amantati acést'a cestiune, nu este pentru că erám de alta idea, ci pentru că Europ'a se nu fia surprinsa si pentru că se-i damu garantii si mai mari, că acestu actu e cu totalu naționalu si unanimu.

Am declaratu si credu c'am⁹ probat-o, mai eu séma de cându suntem⁹ independinti, ca noi suntem⁹ unu statu, o societate de ordine, de care Europ'a nu pote de catu să se felicite (aplause). Asta-di inse ati crediut⁹ si ati voit⁹ se faceti, mai 'nainte de catu guvernulu, trebuit⁹ se ve propuna, acestu actu maretii. Noi ne vom⁹ face detori'a, că se putem⁹ convinge puterile Europei de simtiamentele, ce au proclamat⁹ regalitatea. Sunt incredintiatu, că puterile ne voru dā dreptate si voru recunosc⁹ regatulu romanu, cum au recunoscetu tóte saptele nóstre nationale si de care credu, că Europ'a nu se pote căi (Applause).“

Lungi, unanime aplause si aclamari acoperira vocea d-lui Leeca, si a d-lui presiedinte alu consiliului. — D. Presiedinte, C. A. Rosetti, se redicase 'n pecioare, si astu-feliu presediul siédiint'a. Camer'a trecu in sectiuni, pentru a discutá propunerea d-lui generalu Leeca.

Dup'o jumetate de ora, d. Lecca ceti raportulu comite-tului delegatilor si urmatoriulu proiectu de lege:

„Art. I. Romani'a iea titlulu de Regatu.

„Domnulu ei, Carolu I. iea pentru sine si mostenitorii sei titlulu de Rege alu Romaniei.

„Art. II. Mostenitoriulu tronului va purtá titlulu de Principe Regale.“

Adunarea aclamà din nou pe Maiestatile Loru Regele si Regin'a Romaniei si votà proiectulu de lege cu 99 voturi, adeca unanimitatea.

Se otari, că la 6 óre Camer'a si Senatulu se mérga in corpu la Palatu pentru a felicitá pe Maiestatile Loru, apoi se redicà siedint'a si ministrii se dusera la Senatu. Senatulu, aflandu cele ce se petreceau in Camera, procedà in acelasiu modu, aclamandu de Rege pe Domnitorulu Carolu I. Dupa implinirea formelor, proiectulu se votà in unanimitate si se redica siedint'a in strigarile caldurose: Traiesca Romani'a! Traiesca Maiestatile Loru Regele si Regin'a Romaniei!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Indata dupa ce s'a votatu proiectulu de lege memoratu in Camera, elu a fostu comunicatu Senatului, care inca era adunatu. Metropolitulu declarà in numele clerului, ca se semte fericitu, vediendu, că representantii natiunei oferu Suveranului corón'a regala. Fostulu ministru Cantacuzino disé, că partid'a conservatóre este mandra a vedé imprimindu-se unu actu, care corespunde dorintie tuturor Romanilor. Ministrulu-presiedinte Bratiangu multimesce fiiului mare-lui patriotu Cantacuzino, care s'a intrepusu la 1833 la Curtile europene pentru uniunea principatelor. Si Catargiu saluta in numele partidei conservative actulu proclamarii. Dupa unu discursu alu poetului Alessandri, primitu cu aplause frenetice proiectulu de lege se primeșce unanimu.

Indata ce s'a latitu vestea imbucuratóre despre proclamarea regatului, tóte stradele capitalei s'au impodobit cu stindarte tricolore nationale. Inaintea palatului era adunata multime mare de poporu, care cerea se véda pe Suveran.

Majestatile Loru Regele si Regin'a esina pe balconu, incun-
giurati de Metropolitulu-primatu, de presiedintele camerei si
de cătra toti ministrii si fura salutati cu strigari entusias-
tice, infinite. Intre strigari de Traiésca Regele Carolu I !
Treiésca Regin'a Elisabet'a ! Traiésca Romani'a ! multimea
percurse, urmandu musiceloru militare, stradele capitalei. En-
thusiamulu era la culme, candu se adunasera toti Senatorii
si deputatii in palatulu domescu spre a predá Suveranului
votulu parlamentului. In acea séra Domnulu a si subsemnatu
legea privitóre la redicarea Romaniei la rangu de Regatu,
in sal'a tronului in presenti'a tuturoru senatoriloru si a de-
putatiloru.

Colind'a lui Carolu craiu.

Colo susu la resaritu
Carole Dómne!
Stéua nóua s'a ivitu,
Si in straluciri ceresci
S'a opritu la Bucüresci, —
Standu deasupra de palatu
Préfrumosu a luminatu.
Totu palatulu celu domnescu
Unde-i Domnulu romanescu ;
Ce minune
'N asta lume!

Ce minune va se fia ?
Par' că lumea nu o scia !
Ast'a-i stéu'a Romaniei
Si e semnulu bucuriei
In orasiu in Bucuresci
Si in inimi romanesci,
Că de cincisprediece ani
E Carolu domnu la Romani,
Si pré-santulu Domnedieu
Li aréta semnulu seu !

Ce minune

'N asta lume !

Ce minune va se fia ?
Par' că lumea nu o scia !
Că Carolu e Domnu viteazu
Si e lumii de mirazu, —

Pe Romani i-a adunatu
La bataia a plecatu,
Si elu Dunarea-a trecutu,
Pe pagani de i-a batutu,
Cătu Balcanulu au trecnitu, —
Pe romani i-a prémaritu,
Cătu Carpatii s'a treditu, —
Si présantulu Domnedieu,
Li trimite darulu seu !

Ce minune

'N asta lume !

Ce minune va se fia ?
Par' că lumea nu o scia !
Stéu'a candu s'a aretatuh
Toti Romanii s'a-adunatu
La palatulu celu domnescu,
Unde-i Domnulu romanescu,
Si cu-unu sufletu si-o semtire
Si curat'a loru iubire
Pe Carolu l'a-'ncunjuratuh
Si de craiu l'au inaltiatuh, —
Că dorint'i'a romanésca
Prin Carolu se se 'mplinescă,
Si présantulu Domnedieu
Prin Carolu dà darulu seu !
O 'nchinamu spre sanetate
Si 'ntru dile 'ndelungate !

At. Marienescu.

Fét'a babei si fét'a mosneagului.

Ci că erá odata unu veduvoiu betranu, care avea o féta; elu s'a insuratu a dóu'a óra si-a luatu o baba vedúva, care si ea avea o féta. Fét'a babei erá sluta, lenesia, uritiósa si rea la anima; dér' pentruca erá fét'a mamei, se alintá cum se alintá ciór'a 'n latiu, lasandu totu greulu pe fét'a mosneagului. Fét'a mosneagului inse erá frumósa, harnica, ascultatore si buna la anima. Domnedieu o impodobise cu tóte darurile cele bune si frumóse. Dar' acésta féta buna erá batjocorita si de sor'a cea de scórtia si de mam'a cea vitrega; norocu dela Domnedieu că erá o féta tare si rabdatore; că-ci altfeliu erá vai si amaru de pielea ei.

Fét'a mosneagului la délu, fét'a mosneagului la vale; ea dupa gateje prin padure, ea cu tabuetiulu in spate la móra, ea in sférstu in tóte partile dupa tréba. Câtu erá dílic'a de mare nu-si mai stringea petiórele; dintr'o parte venia si in alt'a se ducea. Si-apoi bab'a si cu odorulu de ffica-s'a totu cártitore si nemultiamitore eráu. Pentru baba fét'a mosneagului erá pétra de móra in casa; ér' fét'a ei busuiocu de pusu la icóne.

Candu se ducean amendóue fetele in satu la siediatore sé'r'a, fét'a mosneagului nu se incurcă, ci torcea câte unu ciuru plinu de fuse; ér' fét'a babei indrugá si ea cu marea'câte unu fusu; si-apoi candu veniau amendóue fetele acasa nóptea târdiù, fét'a babei saría iute peste pârlazu si dicea fetei mosneagului se-i dee ciurulu cu fusese cá se-lu tîe pana va sarí si ea. Atunci fét'a babei vicleana cum erá luà ciurulu si fugi in casa la baba si la mosneagu, spuindu că ea a torsu acele fuse. Insedaru fét'a mosneagului spunea in urma că acel'a e lucrulu maneloru s'ale; că-ci indata o apucáu de obrazu bab'a si cu ffica-s'a si trebuiá numai decâtu se remaie pe-aloru. Cându venia Dominec'a si serbatorile, fét'a babei erá inpopotata si netedita pe capu, de par'că-o linsese vitiei. Nu erá jocu, nu erá claca in satu, la care se nu se duca fét'a babei, ér' fét'a mosneagului erá oprita cu asprime dela tóte aceste. — Si apoi candu venia mosneagulu de unde

erá dusu, gur'a babei umblá, cum ambla meliti'a: cà fét'a lui nu asculta, cà-i usiorica, cà-i lenesia, cà-i soiu reu... cà-i lae, cà-i balae, si cà s'o tramita la slujba, unde scie, cà nu-i de chipu se-o mai tîe, pentru cà pote se inaravésca si pe fét'a ei.

Mosneagulu fiindu unu gura-casca séu cum 'ti vré se-i diceti, se uitá in córnele ei si ce-i spunea ea sfântu erá. — Din anima bietulu mosneagu pote cà ar' fí mai dîsu câte cev'a, dar' acum apucáse gain'a a cántá la cas'a lui si co-cosiulu nu mai avea nici o trecere, si-apoi ia se-lu fí pusu pecatulu se se intréca cu didiochulu, cà-ci bab'a si cu fiiicas'a 'lu umplea de bogdaprosti. Intr'un'a din dîle mosneagulu fiindu fórte amarítu din câte-i spunea bab'a, chemà fét'a si-i dîse:

— Drag'a tatei, éca ce-mi totu spune mat'a de tine: cà nu-o asculti, cà esti rea de gura si innaravita si cà nu este de chipu se mai stái la cas'a mea, de ace'a dute si tu incatrâu te va indreptá Domnedieu, cá se nu se mai faca atât'a gâlcéva la cas'a ast'a, din pricin'a t'a. Dar' te sfatu-escu cá unu tata ce-ti suntu, cà ori si unde te-i duce se fii supusa, ascultatória si harnica, cà-ci la cas'a mea totu o-ai dus'o cum o-ai dus'o: c'a mai fostu si mila parintiesca la mijlocu!... dar' prin straini Domnedieu scie peste ce soiu de sementia de ómeni vei dá si nu ti-oru poté rabdá câte ti-amu rabdatu noi.

Atunci biét'a féta vediendu cà bab'a si cu fiiica-s'a voiescu eu ori ce chipu se-o alunge, sarută man'a tata-seu si eu lacrimi in ochi pornesce in tóta lumea, departandu-se de cas'a parintiesca fara nici o nadejde de intórcere! Si merse ea cătu merse pe unu drumu, pana ce din intemplare î-i esî inainte o catielusia bolnava cá vai de capulu ei, si slaba de-i numerái cóstele, si cum vediù pe fata î-i dîsè:

— Fata frumósa si harnica, fia-ti mila de mine si me grijesce cà ti-oiu prinde si eu bine vre-odata. Atunci fetei i se facù mila si luandu catielusî'a o spală si o grigì fórte bine. Apoi o lasă acolo si-si caută de drumu, multiamita fiindu in susletu, cà a potutu seversi o fapta buna. Nu merse

ea tocmai multu si numai éca ce vede unu peru frumosu si infloritu, dar' plinu de omidi in tóte partile. Perulu cum vede pe fata dîce:

— Fata frumosa si harnica grigesce-me si curati-me de omidi, că ti-oiu prinde si eu bine vre-odata.

Féta harnica cum erá, curatî perulu de uscături si de omidi cu mare ingrigire si apoi se totu duce inainte se-si caute stapanu. Si mergându ea mai departe numai éca ce vede o fantana malita si parasita. Fantan'a atunci dîce:

— Fata frumosa si harnica! ingrigiesce-me că ti-oiu prinde si eu bine vre-odata.

Fat'a rânesce fantan'a si o grigiesce fórte bine, apoi o lasa si-si cauta de drumu. Si totu mergându mai departe, numai éca ce dà de unu cuptoriu nelipit, si mai se se resipésca. Cuptoriulu cum vede pe féta dîce:

— Féta frumosa si harnica! lipescé-me si grigiesce-me că pôte ti-oiu prinde si eu bine vre-odata.

Féta, care scie că de facutu tréba numai cade cód'a nimenui, 'si susuleà mâncile, calcà lutu si lipì cuptoriulu, 'lu humui si-lu grigi, de-ti erá mai mare dragulu se lu privesci! Apoi 'si spalà frumusielu manile de lutu si porní érasi la drumu. Si mergându ea acum si dî si nôpte, nu sciu ce facù, că se rataci, cu tóte acestea nu-si pierdù nadejdea in Domnedieu, ci merse totu inainte pana ce intr'un'a din dîle desdeminétia trecându printr'unu codru intunecosu, da de o poéna fórte frumosa si in poéna vede o casutia umbrita de nisce lozii pletóse, si candu s'apropia de ace'a casa numai éca o baba intimjina pe féta cu blandétia si-i dîce:

— Da ce cauti prin aceste locuri copila, si cine esci?

„Cine se fiu matusia? Ia o féta seraca fara mama si fara tata potu dîce, si numai celu de susu scie câte amu trasu, decându mam'a care m'a facutu a pusu manile pe pieptu, — stapanu cautu si necunoscându pe nime si amblandu din locu in locu m'am ratacitu. Domnedieu inse m'a povatuitu de am nimerit la cas'a d'-fale si te rogu se mi dai salaşuire.

— Sermana feta! dise betran'a. Cu adeveratu numai Domnedieu te-a indreptatu la mine si te-a scapatu de pri-mejdii, Eu suntu sfant'a Domineca. Slujesce la mine astadi si ffi incredintiata ca mane n'ai se esi cu manile gote dela cas'a mea.

„Bine maicutia, dar' nu sciu ce trebi am se facu?

— Ia se-mi lai copilasii, cari dormu acum si se-i hrancesci, apoi se-mi faci bucate si candu m'oiu intorce eu dela beserica se le gasescu nici reci nici ferbinti, ci cum 'su mai bune de mancatu. Si cum dice betran'a pornescce la beserica era fet'a sufulca manecile si se apuca de treba. Antaiu si antaiu face lautore, apoi ese afara si incepe a strigá:

„Copii, copii veniti la mam'a se ve lee!“ Si candu se uită fet'a, ce se veda?!

(Va urmă.)

Rogatiunea copilei.

„O Domne, — audi in ceriuri sincerele-mi cuvinte
Si catu voiu ffi in vietia te voiu iubi ferbinte!“
Asia plangea copil'a la capulu mamei sale
Si lacremile sinceri pre facia-i curgeau vale.

Si ochii ei de plansetu luciu precum lucesce
Pre ceruri bland'a luna, candu noptea se ivesce;
Si absorbita 'n lacremi, in ruga si 'ndurere
Pluti'a pre facia-i juna o dulce mangaere.

Si angerii dein ceriuri uimiti de-a ei credintia,
De-a ei privire blanda, si dulce inocentia,
Veniru si-i sterseru ochii si genele 'ntristate,
Aducandu maicei sale dorita sanetate.

Copil'a ingenunchia si manele-si unesce
Si dice-o rugatiune, er' facia-i stralucesce
Ca ver'a campulu verde dupa ce linu-lu ploua
Ca florea demanetiei scaldata 'n sinu de roua.

*

O Domne! -a ta iubire si santa indurare,
E mai presusu de lume si ori ce cugetare, —
Tu nu treci cu vederea o cerere 'nfocata,
O sincera rugare dein anima curata.

Plante otravitoare pentru animalele domestice.

(Urmare.)

Intre otravurile narcotice se afla plante forte vatematorie; astu-fel sunt: maserariti'a negra (*Hyoscyamus niger*), tis'a (*Taxus baccata*), maculu selbaticu (*Papaver rhoeas*).

Maserariti'a, care crește mai cu semă pre marginea drumurilor, pre langa case, are unu mirosu forte neplacutu și ametiesce pre acelu-a, care o mirosa. Vac'a care mancase vre-o căte-va fire de aceasta planta amestecate cu alte plante bune, prezintă simtomele urmatorie, observate de către d. Gayot doue ore după ce a intrat la grădu, vac'a a cadiutu; avea miscări convulsive; pupile forte dilatate, albeti'a ochiului rosia-violeta; silintia de a se ridică, fără se pota de cătu cu mare anevoindia; cadere din nou, convulsiuni mari, gemete resonatorie, respiratiune scomotosa, scuipatu grosu; congestiune cerebrale, urmata de paralisi'a piciorelor din drepptu. Vac'a a scapatu de asta bola, luandu-i-se sange de la arter'a codei la 11 centimetru de la siediutu. Sangele care a esită antâiu avea coloarea apei de gunoiu. Candu se luă sange se dete vitei apa rece amestecata cu pucinu ocetu. Dupa căte-va dile de ingrigire, vac'a era sanetosa.

Tis'a să racomendatu și că planta alimentaria, cu tote acestea să constatatu de către omenii speciali, multe casuri de otravire prin frundiele acestui copaciu. Cu tote că este forte raru in muntii nostrii, lu vomu mentionă spre sciintia. Animalele cari mananca frundia de tisa cadu indata, mugescu și moru fără că să se chinuesca. Cu tote acestea in Hanover'a și in Hessen se dau foi de tisa amestecate cu ovesu vitelor. Esperinti'a va lumină aceasta contradictiune.

Maculu selbaticu mancatu de vace este vatematoriu. Simtomele ce produce aceasta planta sunt: vită nu mai dă lapte, și acelu-a care mai ese este zeroșu, nu mai cuprinde casiu, și untu; sete multă pulsulu bate tare; pelea este uscata, perulu sberlitu; scârșnesce din dinti; pantecelă au convulsiuni; neliniște mare și dorinti'a de a se napusti asupr'a

omenilor; acipatu spumosu la gura; muscature la picioarele anterioare. Animalul refuză alimente uscate. În asemenea casuri presintia veterinarelui este neaperata. — Maculu este mai vatematoriu candu începe și infloresca. În totu casulu nu trebuie a se dă la vitezi de 1000 m pe minut.

Cartofii în celtiti, adeca care au crescutu în pivnitie, sunt asemenea vatematori. Borhotulu de asemenea cartofi produce paralisi'a în picioarele posterioare.

Otravurile numite narcoticocare sunt reprezentate prin mai multe plante dintre care vomu cită pre cele mai cunoscute; și anume: brandusia (colchicum autumnale) neghin'a (Lolium temulentar), trepedetorea anuale (Mercurialis annua).

(Va urmă.)

Risete si Zimbete.

Unu domnu se iusurăse cu o veduva. Ori de câte ori vorbesce de ea dice:

— Jumetatea mea.

— Vrei se dtei patrariulu teu, respunse unu amicu.

— Cum, patrariulu meu!

— Negresitu din minutulu ce ea a fostu jumetatea primului barbatu.

Domnulu X., se plângea că suferă de urită... Că o săptămână i se pare una anu. Imprumuta-te cu o suma bunica, pe care trebuie se-o plateșci peste o săptămână, și-i dîse unu încarcatu în detorii, și vei vedea ce iute trece timpul.

Toderasiu intră într'o sărăcăcasă beatu tunu și se trantesce în patu.

Slujnică care 'lu așteptă 'lu întrebă:

— Domnule, mai voiti cev'a?

— Acum nu, dîse elu, dar' se me descepti candu 'mi va fi sete.

Culmea dorerei:

„A-si pună sare în ochi că se păta plângă o socră morăta.“

Proprietariu, Editoru și Redactoru responditoru: Niculae Fekete-Negrutiu.

Gherla. Imprimaria „Georgiu Lazaru“ 1881.

Celu mai potrivitul prezentu pe serbatori!

= Tóte acestea de ódata procurate costau numai 2 fl. v. a. =

Amoru si dincolo de mormentu. Novella de Ponson du Terail traducere de N. F. Negruțiu. Pretiulu 30 cr.

Bibliotec'a Sateanului romanu. Cartea I II. III. cuprindu materii forte interesante si amuzante. Pretiulu la téte trei e 75 cr.

Collecta de Recepte din economia, industria, comerciu si chemia, pentru economi, industriasi si comercianti. Pretiulu 40 cr.

Apologie. Discussiuni filologice si istorice magiare privitore la Români invederite si rectificate de Dr. Gregorius Silast. PARTEA I. Paul Hunfalvy despre Cronic'a lui Georg. Gabr. Sincai. — Pretiulu 30 cr.

Renascerea limbii romanesce in vorbire si scriere invederita si apretiata de Dr. Gregorius Silas. Pretiulu 40 cr.

Ifigeni'a in Aulid'a. Tragedia in 5 acte, dupa Euripide tradusa in viersuri de Petru Dulfu. Pretiulu 30 cr. Cluj / Central University Library Cluj

Ifigeni'a in Tauri'a. Tragedia in 5 acte, dupa Euripide tradusa in viersuri de Petru Dulfu. Pretiulu 30 cr.

Brand'a seu Nunt'a fatala. Schitia din emigrarea lui Dragosiu. Novela istorica nationala. Pretiulu 20 cr.

Elu trebuie se se insore. Novela de Mari'a Schwarz, traducere de N. F. Negruțiu. Pretiulu 25 cr.

Secretele alorului trei nopti seu trei morti vîi. Romanu anglesu dupa Frankstein de Pamfiliu J. Grapini. Pretiulu 50 cr.

Romanii la Plevn'a. Disertatie de Dr. A. P. Alessi. Pretiulu 20 cr.

 Tóte acestea la olalta se dau abonantilor cu pretiulu bagatelu de 2 fl. v. a.

A se adresá la Imprimari'a „GEORGIU LAZARU“ in Gherl'a — Szamosújvár.

Celu mai potrivitul prezentu pe serbatori!

= Tóte acestea de ódata procurate costau numai 2 fl. v. a. =